

samenhang van kerk en rijk Gods is de beheerschen-
de gedachte van Ef. 1.

Tevens wordt de centrale positie van de kerk in
dat rijk met nadruk gepredikt.

Immers, wel is Christus Hoofd boven alle dingen,
en tevens Hoofd van de kerk, maar Zijn positie van
Hoofd verschilt naar gelang van Zijn relatie tot het
rijk Gods dan wel van die tot de kerk sprake is. Hij
is Hoofd boven alle dingen maar Hoofd van de
kerk. De gemeente is immers Zijn lichaam, het rijk
is dat niet. Van Zijn gemeente is Hij niet alleen de
opperste Gezagdrager, maar tevens in „organischen”
zin het Hoofd. De verbondenheid met Zijn gemeente
is dus van een andere aardheid dan die met het
rijk.

Omdat de gemeente in een bijzondere betrekking
staat met den Christus, is haar plaats in het rijk cen-
traal. Van kerk en koninkrijk beide is de Christus
het Hoofd, maar van de kerk in specialen zin. Zij is
immers Zijn lichaam (vs 23).

Diezelfde gedachte wordt ook nog op andere wijze
uitgedrukt. Kerk en rijk Gods worden beide van Chris-
tus uit vervuld. Hij vervult alle dingen (het rijk Gods)
in alle opzichten. God heeft immers door Hem alle
dingen weer in de rechte verhouding teruggebracht
(Col. 1:20). Het verzoeningswerk van den Christus
omspant den ganschen kosmos.

Maar de kerk is in bijzonderen zin van Zijn gena-
deschatten vol. Ook u, juist u, heeft Hij mede ver-
zoend (Col. 1:21). Daarom heet de kerk in Ef. 1:23
„het vervulsel” van den Christus. Kerk en rijk Gods
deelen beide in de volheid van Christus' verlossings-
werk, maar de kerk neemt in dat rijk een zeer bijzon-
dere plaats in. De leden der kerk mogen zich vol-
maakt weten in Hem, Die het Hoofd is van alle over-
heid en macht (Col. 2:10). In Hem, in wien al de
volheid Gods lichamelijk woont, hebben zij de volheid
verkrege.

Tegenover Dr Westerink gelooven wij, dat de brie-
ven van Efeze en Colosse met nadruk de eenheid van
kerk en koninkrijk Gods leeren en tevens ons predi-
ken de centrale plaats van de kerk in dat rijk.

De eenheid ligt met name ook in den Christus, Die
Hoofd is van beide en wiens ambtsbevoegdheden niet
gescheiden zijn, doch Die Zijn macht in het rijk aan-
wendt ten behoeve van Zijn gemeente, die Zijn lichaam
is. Meer dan een „personeele unie” is hier!

De Schrift verkondigt ons hetzelfde ook op andere
plaatsen. We denken aan de tendentie van het evan-
gelie naar Matthaeus, dat spreekt van Jezus Christus
den Priester-Koning uit het geslacht van David (vgl.
o.a. Matth. 1) en dat uitloopt in de prediking van de
universele heerschappij van den Christus: „Mij is
gegeven alle macht in hemel en op aarde. Gaat dan
henen, maakt al de volken tot Mijne discipelen en doopt
hen.....” (Matth. 28:18 e.v.). Het bevel tot verga-
dering van de kerk wordt gegeven door den Koning
in het rijk Gods. De aangestelde Koning wil een ge-
hoorzaam volk en een trouwe volksvergadering. Ook
uit dit woord blijkt, dat kerk en koninkrijk Gods een
sterker eenheid vormen dan die van slechts een per-
soneele unie.

We noemen nog het boek Openbaring. In overeen-
stemming met den aanhef, den zegengroot „van Jezus
Christus, den getrouwen getuige, den eerstgeborene
der dooden en den overste van de koningen der aarde”
(Openb. 1:5) spreekt de Openbaring telkens van het
koningschap van den Christus over de kerk en over
het Rijk Gods.

De verschijning op Padmos is van Hem, Die naar
Daniël 7 als de in de historie opgetreden Zoon des
menschen na Zijn lijden en sterven (vs 18) het ko-
ningschap in het rijk der hemelen heeft aanvaard.

Als Koning van Gods Rijk is Hij tevens Heer der
kerk. De verheerlijkte Zoon des menschen heeft als
Hoofd boven alle dingen de sleutels van den dood en
van 't doodenrijk (vs 18) en daarom kon Hij als Koning
der kerk aan Zijn gemeente geven de sleutels van het
koninkrijk der hemelen (Matth. 16:19).

Hij is de Heer, de Kurios, door Wien de Vader alle
dingen regeert en als zoodanig is Hij tevens Hoofd
van de gemeente. Hij heeft immers de zeven sterren
in Zijn rechterhand en wandelt tusschen de zeven
gouden kandelaars (vs 16, 20, 2:1). Hij heeft de ab-
solute zeggenschap en macht over de ambtsdragers,
gelijk Hij ook zelf voortdurend toezicht houdt op Zijn
kerken.

De eenheid van het koningschap van den Christus
in het rijk Gods en over de kerk komt in het eerste
hoofdstuk van het boek Openbaring sterk naar voren.

Trouwens dat is in heel dit bijbelboek het geval.
De kerkleden, die overwinnen, ontvangen van Chris-
tus het recht met Hem te zitten op Zijn troon, gelijk
Hijzelf na Zijn overwinning van den Vader de troon-
bevoegdheid heeft ontvangen (Openb. 3:21). Die
troonbevoegdheid heeft Hij gekregen als de leeuw uit
den stam van Juda, de wortel Davids (Openb. 5:5).

De wereldgeschiedenis wordt geleid door het Lam,
dat staat als geslacht (Openb. 5:6 e.v.). Dit Lam is
het Hoofd der kerk, Die de Zijnen kocht door Zijn
bloed en zoo Zijn gemeente maakte tot een koninkrijk
en tot priesters voor God (vs. 10). Het is door dit
Lam, het Hoofd der kerk, dat de Vader alle ding
regeert.

Telkens komt in het boek Openbaring de onver-
brekelijke samenhang van de ambtelijke bevoegdheden

van den Christus ten aanzien van rijk Gods en kerk
duidelijk naar voren.

Na de zevende bazuin komen luide stemmen ver-
kondigen: „Het koningschap over de wereld is ge-
komen aan onzen Heere en aan Zijn Gezalfde en
Hij zal Koning zijn tot in alle eeuwigheden”. En
daarop volgt het loflied van de vierentwintig ouder-
lingen (Openb. 11:15 e.v.).

Wat blijft er zoo over van de sterke (onder)schei-
ding tusschen de bevoegdheid van Christus als Hoofd
van de kerk en de waardigheid van Hem als koning
in Gods Rijk?

Dr Westerink heeft deze scherpe distinctie, die in
zijn betoogen tot een absolute scheiding wordt, ge-
maakt om daarop zijn leer van kerk en koninkrijk
Gods als aparte terreinen te kunnen fundeeren.

Op deze wijze wil hij trachten „de kwestie van de
samenwerking van geloovigen op alle levensterreinen”
op te lossen.

Deze poging is echter ondeugdelijk. Immers de
sterke (onder)scheiding, waarvan zij uitgaat, blijkt
geen stand te kunnen houden tegenover het klaar en
doorlopend getuigenis, dat de Schriften geven inzake
den samenhang van kerk en koninkrijk Gods.

Deze samenhang wordt ons zeer sterk gepredikt in
de verkondiging van het werk van den Christus en
van de ambtsbevoegdheden, welke Hij vandaag bezit
en uitoefent.

Door Zijn dood heeft Christus Zich Zijn gemeente

verworven en tevens de heerschappij over alle dingen.
Hij is nu verhoogd om Israël boete en zondenvergeving
te verleenen (Hand. 5:31). De brieven aan Efeze en
Colosse verkondigen: het Hoofd boven alle dingen is
de Koning der kerk.

En Openb. 5 predikt: het Lam, dat staat als ge-
slacht, voert den raad Gods over deze wereld uit. Hij
beheerscht als Overste van de koningen der aarde de
geschiedenis. Van Hem zijn de overheden en vorsten
afhankelijk en bij Zijn gratie mogen zij hun bewind
uitoefenen. Het Hoofd der kerk is de Koning van
alle dingen.

Het Hoofd boven alle dingen is de Koning der kerk
(Matth. 28, Ef. 1, Col. 1 en 2, Openb. 1).

En het Hoofd der kerk is de Koning van alle din-
gen (Openb. 5).

Waarlijk, meer dan een personeele unie is hier!

Daarom mag de Catechismus onder verwijzing naar
Ef. 1, Col. 1 en Matth. 28 den inhoud van deze Schrift-
plaatsen in omgekeerde formuleering belijden: Chris-
tus is daarom ten hemel gevaren, opdat Hij Zichzelf
daar bewijze als het Hoofd Zijner christelijke kerk,
door Wien de Vader alle ding regeert (Zond. 19).

Over het onderricht van den Catechismus inzake de
verhouding van kerk en koninkrijk Gods willen wij
in volgende artikelen afzonderlijk spreken. Want ook
daarover heeft Dr Westerink heel dwaze dingen ge-
schreven.

Amsterdam.

J. FABER.

POLITIEK EN SOCIAAL LEVEN

Het C.N.V. op marsch achter het roode vaandel

De rechtvaardiging van dit alarmeerende opschrift
vormt de voor ons liggende Boodschap van het Hoofd-
bestuur aan de leden van de Nederlandsche Vereeni-
ging van Christelijke Kantoor- en Handelsbedienden,
uitgegeven onder den titel: „De strijd voor VERNIEU-
WING der SAMENLEVING.”

Met name grondt zich onze klacht en aanklacht op
deze passage:

„Maar de grondgedachten van de Mozaïsche wet-
geving op dit punt:

a. geen groote bezitters met een heirleger slaven en
b. ieder heeft recht op de vruchten van het
werk zijner handen, hebben voor de tegenwoordige
bezits-situatie van de productiemiddelen dit te zeggen,
dat de arbeider in loondienst op
grond van zijn produceerende ar-
beid eigenaar wordt van wat hij
produceert. Waar hij nooit zelfstandig, maar
steeds in samenwerking met collega's en leiders pro-
duceert en waar hij bovendien werkt met grondstof-
fen en machines, hem door anderen ter beschikking
gesteld (kapitaalbezitters) wordt dit eigen-
domsrecht der arbeiders op het
product hunner handen een recht
van mede-eigendom”. (Spatiëring van
ons, G.)

Heel eenvoudig wordt hier geleerd, dat „in de te-
genwoordige bezits-situatie” (alsof de eigendom van
situaties afhankelijk was en zich daarnaar wijzigde,
G.) het hout van den timmerman is, maar dat de kast
die de knecht maakt in loondienst van zijn baas het
eigendom is van den timmerman en zijn knecht. Zoo-
als men weet behoort deze Vereniging van Christe-
lijke Kantoor- en Handelsbedienden tot de bij het C.
N.V. aangesloten organisaties. In „De Roeper” van
8 Oct. j.l. heeft de heer v. d. Wal er zijn verheuging
over uitgesproken, dat na al de kritiek, welke uit onzen
kring op het C.N.V. is uitgeoefend er thans uit ons
midden eens een ander geluid wordt gehoord. Verwe-
zen wordt daarbij naar het woord, dat ds D. van Dijk
uit Groningen sprak op een familietoogdag van de
Christelijke Houthewerksbond te Groningen. Hij gaf
daar deze aanbeveling door: „Blijf wat gij zijt en houd
wat gij hebt”.

Wij zijn het daarmee geheel eens en het is dan ook
geheel in de lijn van dezen raad dat ook ligt onze
scherpe kritiek, omdat uit stellingen als de boven-
staande van het genoemde hoofdbestuur duidelijk gaat
worden voor iedereen, dat het C.N.V. niet meer is wat
het was en verloren heeft wat het bezat, de onder-
worpenheid aan de Wet Gods. En omdat nu niemand
zal denken, dat hierin weer het scherpe afwijzende
woord gesproken wordt van den een of anderen, be-
weerden doch nog nimmer als zoodanig bewezen, ex-
tremist of absolutist onder de Vrijgemaakten — ook
al hopen wij ons ten aanzien van ons standpunt nader
te verklaren in dezen — willen wij er op wijzen, dat
wanneer wij gedachten als de bovenstaande als kom-
mende uit het roode kamp verwerpen, wij niet anders
doen, dan spreken in de lijn, van hetgeen van A.R.
zijde reeds jaren geleden is betoogd, ook al is het zeer
de vraag, of men het toen geschrevene, nu nog voor
zijn rekening neemt in den kring van deze partij. Wij
hebben het oog op hetgeen in de „Antirevolutionaire
Staatkunde”, het driemaandelijksch orgaan van de Dr.
A. Kuypertstichting, 3en jaargang, geschreven werd
door dr W. A. van Es in diens studie: „Het gezag en
de eigendomsverhoudingen zooals deze naar voren kom-
men in verband met de medezeggenschap”.

Wij citeren ten bewijze punt IV en IX uit de sa-
menvatting (blz. 371):

„De eigendomsverhoudingen in het bedrijf zijn daar-
op gegrond, dat een onderneming als vrucht van het
initiatief, de energie, het inbrengen van kapitaal in
allerlei vorm, het dragen van risico enz. van en door
den ondernemer, ook diens eigendom is, en hem daar-
over nu binnen de grenzen van Goddelijke en mensche-
lijke wet de volle, vrije beschikking toekomt. Wie als
werknemer in een bedrijf werkzaam wordt en daar-
mede tot deze machtsfeer van den ondernemer ingaat,
heeft daarin ook de eigendoms-bevoegdheden van den
ondernemer te erkennen, en zich te onderwerpen aan
wat daaruit ook met het oog op hemzelf voortvloeit”.

„IX. Ten aanzien van de medezeggenschap van den
werknemer, in de (technische en commerciële) lei-
ding van de onderneming, moet wel worden onder-
scheiden tusschen een natuurlijk, geheel op per-
soonlijke verhoudingen gegrond overleg, gelijk die (be-
doeld zal zijn: dit, G.) vaak bij dienstverhoudingen
voorkomt, en een bepaald, bij contract of wet gere-
geld, formeel medezeggenschapsrecht. Zulk een
recht met betrekking tot die — b.v. commerciële —
leiding van de onderneming, welke principieel buiten
de gezagsverhouding tusschen werkgever en werknemer
in de onderneming omgaat, wettelijk of contract-
ueel voor te schrijven, is een inbreuk op
de eigendomsbevoegdheden van den
ondernemer, en moet daarom als
socialisme en klassenstrijd wor-
den afgewezen. Of in bijzondere omstandig-
heden toch ook hierover wel eens eenig overleg met
de werknemers aanbeveling verdient, moet aan deze
omstandigheden en aan het oordeel der ondernemers
worden overgelaten”.

‘t Gespatiëerde in den voorlaatsten zin is door ons
aangebracht om bijzondere aandacht ervoor te vragen,
dat in 1929 vanuit de Abraham Kuypertstichting het-
zelfde werd betoogd, als door ons bovenstaand werd
gesteld, en rechtstreeksch vuur werd gelegd op deze
roode stelling van het in de wet verankerd recht op
medezeggenschap. Nu is deze eigen stelling verlaten
en prijsgegeven en verlangt men alleen dat de Onder-
nemingsraden, waarin dit recht op medezeggenschap
moet uitkomen, wettelijk zullen worden geregeld niet
bij afzonderlijke wet, maar in het kader van de wet
op de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie. De laat-
ste kamerdebatten hebben het bewezen. Wat in 1929
heette te zijn socialisme en klassenstrijd is nu een be-
geerenswaardig goed.

Toen wij in de reeks artikelen, waarin wij onzer-
zijds de aandacht richtten op de gezags-crisis, aanwe-
zig in den in onzen tijd van tal van zijden gestelden
eisch op medezeggenschap voor den arbeider in loon-
dienst, ons met dit medezeggenschapsrecht, zooals het
voorgestaan wordt, bezighielden, wezen wij er van
onzen kant ook reeds op, dat men goed in het oog
moet houden, dat het hierbij om geheel iets anders
gaat, dan om het natuurlijk overleg tusschen patroon
en arbeider, tusschen baas en knecht over het werk
en den goeden gang van zaken in werkplaats of fa-
briek. Waar zulk een natuurlijk overleg ontbreekt,
daar moeten de zaken slecht gaan en dreigt de onder-
gang. Het gaat dan ook niet om dit natuurlijk over-
leg in de onderneming, het gaat om een medezeggen-
schap, waarin het woord zeggenschap in meerdere of
mindere mate, met evenwel alleen kwantitatief ver-
schil, de betekenis heeft van mede-gezag. Het gaat
om macht en invloed.

Daarom kon een schrijver als de heer Ruppert ook
spreken van een recht in beginsel voor den arbeider
om mee te spreken bij aanstelling en ontslag van den
ondernemer in diens onderneming. Bij de groote N.V.

stond h
moeilijk
toond,
de klein
gen val
deel, da
een prij
aantast
Se en 1
eisch vi
Boodsch
eerste l
laatste
wel m
beroep
eigend
ring va
had zie
zich te
slist he
juist de

Amice
Willer
is het
wat er
voorviel
wijzen.
zegd in
derne w
de ang
Wij n
scheiden
Daar
afwijzen
dat het
als Jasp
bel, ma
dat slec
waarhe
redding
Men
verkondi
zijn zij
dwaling
Heeler
niet, om
der zeke
Die ze
thans el
En zij
Maar
valsche
kende u
zoo spre
opstand
Schrift.
ook niet
historie
want hij
Zoo is
kaansche
„brilliant
ste werk
Maar
naamgen
een eeu
heerschte
En vo
profeet
te denke
van Eur
anderen
Als er
mensch
wil om z
leed te v
Het is
als het r
Weinu
torie de g
Thans
een gans
De An
een dubb
schepper
leden, zag
Daar w
door de
werden g
teit.
Volks
democrat
alleen ev
staatslied
uitwerkin
beginsel
Prinster
Een ty
je van d
Het is
De diplom
Het wa